

**Науковий реферат статті Пушкаря О. І. та Гаркіна В. В.
"Цілі та стандарти оцінки якості інформаційних систем
підприємств"**

Розглянуто питання вирішення проблеми визначення мети та методології оцінки якості інформаційних систем (ІС), виконано обґрунтування основних мотивів проведення робіт з оцінки якості ІС на підприємстві. У результаті аналізу існуючих методологій контролю та управління ІС сформульовано основні цілі та завдання оцінки якості ІС, розроблено структурну модель якості ІС, засновану на якості всіх забезпечувальних підсистем ІС, які використовуються на підприємстві.

Для оцінки якості інформаційних систем, що вже експлуатуються, або тільки придбані, запропоновано використовувати методології, засновані на стандартах, оскільки вони дають можливість комплексної оцінки стану всіх ІТ-ресурсів підприємства, що включають персонал, програмні додатки, комп'ютерне обладнання, інформацію.

Отримані результати дослідження та порівняльного аналізу існуючих методологій контролю та управління інформаційними системами й технологіями на підприємстві показали, що найбільш ефективною і адекватною методологією контролю та оцінки якості ІС є методологія Cobit, яку автори даної роботи поклали в основу подальших досліджень

Визначено структуру та характеристики функціональних складових інформаційної системи, які найбільш адекватно описують реальний стан системи автоматизації обробки інформації та традиційно використовуються на багатьох підприємствах в управлінських цілях. Отримана структура використана для розробки моделі оцінки якості ІС. Визначивши якість кожної складової, можна говорити про якість ІС в цілому. Таким чином, можна отримати адекватні дані про стан інформаційної системи підприємства, щоб встановити рівень її відповідності стандартам та оцінити її якість.

Результати даної роботи можуть бути використані для розробки практичних методик, заснованих на оцінках експертів і дозволять адаптувати стандарт Cobit для української дійсності, що дасть можливість проводити більш об'єктивне і достовірне оцінювання якості ІС підприємств.

На підставі методології, заснованої на стандартах, авторами передбачається розробити модель управління якістю інформаційних систем на

підприємстві, що передбачає два контури управління: для виконавчого директора і для директора з інформаційних технологій. Такий підхід дозволить удосконалити теоретичні розробки в галузі оцінки якості інформаційних систем підприємства і розробити практичну методику оцінки якості ІС.

Література: 1. Cobit® 4.1. Framework. Control Objectives. Management Guidelines. Maturity Models. IT Governance Institute. (Методология. Цели контроля. Руководство по управлению. Модели зрелости процессов. Институт управления ИТ). – USA, 2011. – 196 p. – ISBN 1-933284-72-2. 2. Вдовин И. А. Cobit ® 4.1. [Электронный ресурс] / И. А. Вдовин. – М. : Аудит и контроль информационных систем, 2008. – 16 с. – ISBN 978-5-9901321-1-5. – Режим доступа : <http://www.isaca.ru/audit>. 3. ITIL® The key to Managing IT services Office of Government Commerce. – London : TSO, 2005. – 418 p. – ISBN 0-11-330948-1. 4. ISO 9000-3:1997. Стандарты в области административного управления качеством и обеспечения качества. Часть 3. Руководящие указания по применению ISO 9001 при разработке, поставке, монтаже и обслуживании программного обеспечения. – 2-е издание. – USA, 1997. – 250 с. 5. Microsoft® Operations Framework (MOF). Методологическая модель. Версия 4.0. 2008 [Электронный ресурс]. – Режим доступа : www.microsoft.com/technet/SolutionAccelerators. 6. ДСТУ ISO 9000:2007 Системи управління якістю. Основні положення та словник термінів [Електронний ресурс]. – К. : Держспоживстандарт України, 2008. – Режим доступу : <http://www.document.org.ua>. 7. Калита П. Я. Как вытянуть цепь социально-экономических проблем Украины / П. Я. Калита // Менеджмент качества. – 2010. – № 1. – С. 10–14. 8. Пономаренко В. С. Обобщенное многомерное шкалирование при анализе объектов в экономике, описанных в пространстве разнородных признаков / В. С. Пономаренко, Л. М. Малярец, А. В. Дорохов // Актуальні проблеми економіки. – 2011. – № 9 (123). – С. 280–289. 9. Кизим Н. А. Экономическая результативность деятельности предприятий : монография / Н. А. Кизим, А. Н. Тищенко, Я. В. Догадайло. – Х. : ИД "ИНЖЭК", 2005. – 144 с. 10. Информационные системы. Структура и классификация информационных систем [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://webayo.ru/index.php/statistika/repetitor/57-2011-03-07-12-37-36>. 11. Пушкар А. И. Концептуальные основы управления информационной деятельностью предприятия / А. И. Пушкар, К. С. Сибилев // Економіка розвитку. – 2011. – № 2 (58). – С. 76–82. 12. Пушкар А. И. Методический подход к оценке качества информационных работ на предприятии / А. И. Пушкар, К. С. Сибилев // Економіка розвитку. – 2011. – № 3 (59). – С. 67–74. 13. Леошич О. Л. Оценки по информационным критериям / О. Л. Леошич // Проблемы управления и информатики. – 2005. – № 5. – С. 95–102. 14. Gaidamakin N. A. The Averaging of Interval Expert Evaluations. Automatic Documentation and Mathematical Linguistics / N. A. Gaidamakin, S. V. Leontev, and A. A. Yalpaev // Springer-Verlag New York, Inc. Secaucus, N. J. – USA. – 2012. – Vol. 46, issue 4. – P. 177–182. – ISSN 0005-1055.

Інформація про авторів

Пушкар Олександр Іванович – докт. екон. наук, професор, завідувач кафедри комп'ютерних систем і технологій Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця (61166, Україна, м. Харків, пр. Леніна, 9а, e-mail: aipvt@ukr.net).

Гаркін Володимир Володимирович – аспірант кафедри комп'ютерних систем і технологій Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця (61166, Україна, м. Харків, пр. Леніна, 9а, e-mail: vova_garkin@mail.ru).